

**Unios notatserie
nr. 2/2019**

Unios
kommentarer til
regjeringens forslag til
Revidert budsjett 2019 og
Kommuneproposisjonen
2020

Brev til Finanskomiteen og Kommunal- og forvaltningskomiteen

20. mai 2019

Innhold	Side
Norsk økonomi	4
Reguleringen av alderspensjonene	6
Momsfritak e-bøker og -tidsskrifter	7
Kommuneøkonomien 2020	7
Helse og omsorg	9
Barnehagene	9
Grunnskole og videregående opplæring.....	10
Høyere utdanning og forskning.....	10

Unios notatserie på www.Unio.no (utdrag)

- Nr 1 2007 Tjenestedirektivet – en oversikt
- Nr 1 2009 Makt og innflytelse i EU – fagbevegelsens rolle
- Nr 5 2009 Offentlig tjenestepensjon – om meklingsresultatet 2009
- Nr 2 2010 Ny pensjonistbeskatning - kommentarer til regjeringens forslag
- Nr 3 2010 Skattlegging av pensjonsinntekt - Unios høringssvar
- Nr 6 2010 Kombinasjon arbeid og pensjon
- Nr 1 2011 Brutto er best
- Nr 5 2011 Uførepensjon og skatt
- Nr 7 2011 Kunnskapskommunen
- Nr 1 2012 På arbeidsgivers nåde - privat tjenestepensjon
- Nr 2 2012 Er forskning arbeid?
- Nr 5 2012 Hybriden – tjenestepensjon à la carte
- Nr 6 2012 Frontfagsmodellen – modell under press
- Nr 7 2012 Hybriden – Unios høringssvar
- Nr 1 2013 Yngre årskull og offentlig tjenestepensjon
- Nr 5 2013 Ny uførepensjon i offentlig tjenestepensjon fra 2015
- Nr 6 2013 Ny uførepensjon i privat tjenestepensjon fra 2015
- Nr 4 2014 Handelsavtaler og handel med tjenester
- Nr 6 2014 Offentlig tjenestepensjon målt mot andre tjenestepensjonsordninger
- Nr 5 2015 Produktivitet – Unios kommentarer til Produktivitetskomisjonens innstilling
- Nr 2 2016 Produktivitet II – Unios kommentarer til Produktivitetskomisjonens andre innstilling
- Nr 3 2016 Hvor høy avkastning bør det forutsettes for innskuddspensjon?
- Nr 4 2016 Regjeringen vil ikke forhandle offentlig tjenestepensjon
- Nr 7 2016 Innskuddspensjon – arbeidsgivers drøm
- Nr 8 2016 Cappelen-utvalget
- Nr 2 2017 Ny realinntektsnedgang for alderspensjonistene
- Nr 1 2019 Unios innspill til regjeringen Solberg i forkant av statsbudsjettet for 2020
- Nr 2 2019 Unios kommentarer til Revidert budsjett 2019 og Kommuneproposisjonen 2020

Unios notatserie gir bakgrunn og kommentarer til aktuelle faglige og politiske spørsmål. Her trykker vi også Unios syn i viktige høringssaker og våre innspill i forbindelse med statsbudsjett mv.

Unios 10 krav

1. Unio krever at kommunesektorens frie inntekter i 2020 økes med 3 mrd. kroner ut over den demografiske utgiftsveksten. Utdanning, helse og omsorg må prioriteres.
2. Unio krever at ABE-reformen avvikles fra 2020.
3. Unio krever at alderspensjonene reguleres direkte med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst.
4. Unio krever at det i revidert budsjett bevilges 100 mill. kroner som et ledd i en gradvis opptrapping til fullfinansiering av bemanningsnormen i barnehagene.
5. Unio krever at bevilgning til lærerrekuttering i revidert budsjett økes til 50 mill. kroner for bedre å sikre det framtidige behovet for kvalifiserte lærere i grunnskolen og videregående opplæring.
6. Unio krever rask igangsetting av kunnskapsløftet innen de kommunale helse- og omsorgstjenestene.
7. Unio krever raskere løsning for helhetlig samhandling og digital pasientjournal i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.
8. Unio krever en reell satsing på videreutdanning. Unio er positive til den foreslåtte bevilgningen til Diku, men mener 10 mill. kroner er en svært sped begynnelse med tanke på de store etter- og videreutdanningsbehovene i norsk arbeidsliv.
9. Unio krever at redusert moms eller null-moms på e-bøker og e-lydbøker må medføre leveringsplikt til bibliotekene for å sikre alle innbyggere lik tilgang.
10. Unio krever momsfritak for frikjøp av enkeltartikler (APC-artikler).

20.5.2019

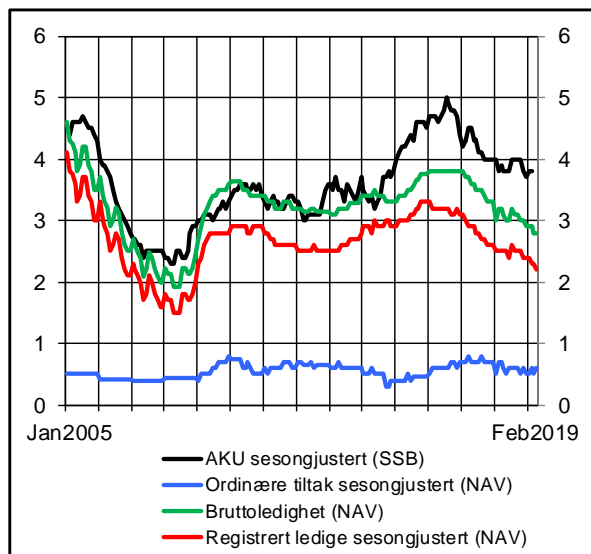
Unios kommentarer til Revidert budsjett og Kommuneproposisjonen 2020

Pengene har sittet løst når regjeringen Solberg har revidert budsjett for 2019. Oljepengebruken øker med flere milliarder kroner selv om norsk økonomi ifølge regjeringen går meget godt og vi er på andre året i en oppgangskonjunktur med vekst over trendvekst. De fire regjeringspartier har alle fått ja til nye utgiftsøkninger og satsinger. Brutto øker regjeringen utgiftene med 8,8 mrd. kroner og oljepengebruken øker med 6,8 mrd. kroner. Når regjeringen skaffer seg et så stort «handlingsrom» er det oppsiktsvekkende at den ikke prøver å bøte på noe av det som skaper økt ulikhet som AAP-brukere som må gå over på sosialhjelp, pensjonister som nektes regulering av alderspensjonene, personer som mister bostøtten eller kommunenes mulighet til å bedre tjenestetilbudet i f.eks. helse og omsorg. Unio mener at et slik økt handlingsrom heller burde vært brukt på sterkere satsing på utdanning, forskning, kompetanse, helse og sikkerhet.

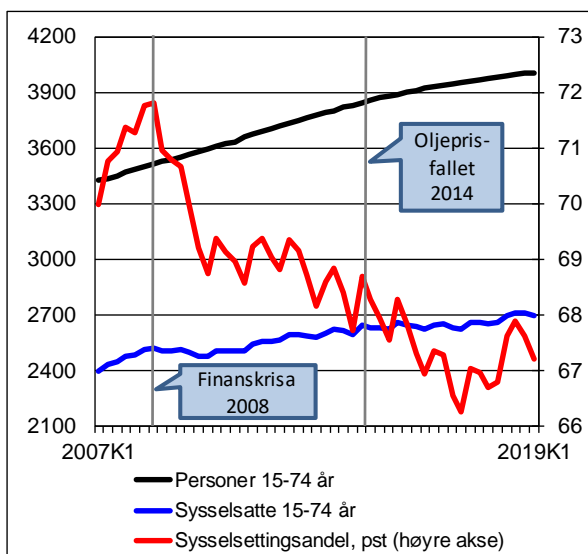
Kommuneøkonomien må styrkes betydelig i 2020. Vi trenger flere lærere i barnehager og skole, vi trenger flere ansatte helsearbeidere og et kompetanseløft på helse- og omsorgsområdet. Regjeringens såkalte avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (ABE-reformen) rammer kvalitet og utdanning, den går ut over tjenester og førstelinje, og gjør arbeidssituasjonen vanskeligere for mange offentlig ansatte.

Norsk økonomi

Konjunkturoppgangen fortsetter i et moderat tempo, svakt over trendvekst de to siste årene. Både økte petroleumsinvesteringer og økte investeringer i fastlandsbedriftene bidrar til oppgangen, mens lavere boligbygging trekker noe ned. Næringsinvesteringene øker derimot langt mindre enn i tidligere oppganger. Husholdningenes etterspørsel ventes å moderere oppgangen. Regjeringen anslår at veksten i fastlands-BNP i år blir 2,7 pst noe som er klart høyere enn SSBs siste anslag på 2,4 pst. De siste tallene for den sesongjusterte AKU-ledigheten er på 3,8 pst, det samme som for ett år side. Arbeidsmarkedspolitikken er svak.

Figur 1: Arbeidsledighet og ordinære tiltak i prosent av arbeidsstyrken

Kilde: SSB og NAV

Figur 2: Personer (1000), sysselsatte (1000) og sysselsettingsandel (prosent, høyre akse)

Kilde: SSB AKU

Tabell 1: Økte utgifter øker oljepengebruken

Brutto økte utgifter i Revidert budsjett (mye nye satsinger)	8,9 mrd.
Økte utgifter etter salderingen (før RNB) og netto inntektsreduksjoner	0,6 mrd.
- Brutto reduserte utgifter (mye regelstyrte/ubrukte/forskyvninger)	-3,4 mrd.
- Reduserte utgifter i Folketrygden, bl.a. AAP (innstramming)	-2,6 mrd.
= Økt oljepengebruk ekskl. kompensasjon for lavere strukturelle skatter mv.	3,5 mrd.
+ Økt oljepengebruk for å kompensere for lavere strukturelle skatter mv.	3,3 mrd.
= Samlet økning i oljepengebruken	6,8 mrd.

Kilde: Prop. 114 S Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2019

Sprikende ledighets- og sysselsettingstall

Den registrerte ledigheten (NAV) er den laveste på 10 år, 2,2 pst i april 2019. AKU-ledigheten derimot viser ikke en tilsvarende nedgang. Her viser tallene at ledigheten har ligget på om lag 3,8 pst de siste 2 årene. Regjeringen anslår nivået i år til 3,7 pst tilsvarende 104 000 helt arbeidsledige og 3,6 pst neste år. Her er regjeringen mer optimistisk enn de fleste andre prognosemakere. Mye tyder på at AKU-ledigheten kan bite seg fast på dagens relativt høye nivå. Da kan vi få den høyeste ledigheten i en konjunkturoppgang på lenge.

Sysselsettingsveksten er fortsatt for svak til å få arbeidsledigheten målt ved AKU ned, og en stor del av de nye arbeidsplassene kommer i bygg og anlegg og utleievirksomhet preget av midlertidighet og useriøsitet. Arbeidsinnvandring står for mesteparten av sysselsettingsveksten. I følge AKU har sysselsettingen og sysselsettingsanden gått ned de siste to kvartalene, det er en annen historie enn den regjeringen forteller hvor «Sysselsettingen øker markert». Sysselsettingsandelen ligger nå på samme nivå som for to år siden.

Innretningen av den økonomiske politikken, med betydelige skattelettelser over mange år, som i stor grad har rettet seg mot de som har mest fra før, har gitt en svakere sysselsettingsvekst enn om skattelettelsene i stedet hadde blitt brukt på å stimulere privat og offentlig aktivitet over statsbudsjettets utgiftsside.

Økt oljepengebruk

Regjeringen øker oljepengebruken med 6,8 mrd. kroner, mesteparten kan ikke forklares eller forsvares med at norsk økonomi går dårligere, tvert om skal vi tro regjeringen og Revidert nasjonalbudsjett. Denne gangen har Finansdepartementet sagt ja til nye utgiftsøkninger og satsinger for alle regjeringspartiene.

I beste fall kan vi si at Revidert budsjett øker oljepengebruken «uten en god grunn» med 3,5 mrd. kroner når vi holder reduksjonen i de strukturelle skattene utenom. I verste fall kan vi si at både en del av utgiftsreduksjonene, reduksjonene i folketrygdens utgifter samt nedgangen i de strukturelle skattene ikke kan knyttes til endrede konjunkturer og dermed bør kompenseres med økt oljepengebruk. F.eks. når folk kjøper el-bil istedenfor fossilbil skyldes ikke det dårligere tider eller når reglene i AAP endres slik at folk mister støtten.

Forsiktig med renta

Det er viktig at renta ikke settes for raskt opp, både fordi husholdningene har meget høy gjeld og for å hindre en kronestyrking som vil svekke konkurranseevnen til norsk næringsliv. Pengepolitikken, finanspolitikken og inntektspolitikken bidro positivt til å holde aktiviteten oppe etter oljeprisfallet. Moderate oppgjør har bidratt til bedriftenes overskudd. Svakere krone har lettet omstillingene i næringslivet og bedret konkurranseevnen for tradisjonell industri, sjømat og reiseliv.

Regjeringens romslige oljepengebruk øker faren for at rentene øker mer en de ellers ville gjort. Det kan styrke krona og svekke muligheten for å beholde mye av den bedrede konkurranseevnen som kronesvekkelsen etter oljeprisfallet har gitt så langt. Den romslige oljepengebruken gjør oss også dårligere rustet til å møte dårligere tider, f.eks. et nytt oljeprisfall eller en markert internasjonal nedgang.

Reguleringen av alderspensjonene

Med regjeringens prognoser for vekst i årslønn og priser vil alderspensjonistene få en realinntektsvekst på ubetydelige 0,1 pst i år, etterfulgt av fire år med realinntektsnedgang.

Unio krever at regjeringen følger Stortingets intensjon, og regulerer løpende pensjoner med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst. Under regjeringen Solberg har en gjennomsnittlig alderspensjon så langt blitt underregulert med 8000 kroner ekstra sammenliknet med om reguleringen hadde blitt utført direkte med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten og ikke dagens måte med «fradrag på 0,75 prosent». Unio vil i trygdeoppgjøret i mai på nytt fremme krav om at reguleringen endres. Regjeringen har siden 2014 spart 7,5 mrd. kroner på dagens reguleringsregime.

Momsfritak e-bøker og e-tidsskrifter

Regjeringen foreslår i RNB momsfritak for elektroniske tidsskrifter og bøker.

Unio mener det er et godt forslag å likestille momsreglene mellom trykt og elektronisk materiale. Dette vil på sikt kunne gi alle innbyggere bedre og rimeligere tilgang. Forslaget er også språkpolitisk viktig da det gir et betydelig økonomisk bidrag til et lite språkområde som det norske.

Forslaget gir også strømming og nedlasting av lydbøker fritak fra mva. Strømming og nedlasting av lydbøker er et svært populært tilbud som også gir de mange lesesvake et tilbud. Unio mener at redusert merverdiavgift eller nullmoms på e-bøker og e-lydbøker må medføre leveringsplikt til bibliotekene for å sikre alle innbyggere lik tilgang.

Se også omtale under forskning og høyere utdanning.

Kommuneøkonomien 2020

Kommuneproposisjonen for 2020 varsler en beskjeden realvekst i de frie inntektene for kommunesektoren på mellom 1 og 2 mrd. kroner. Demografikostnadene ventes å øke med 0,9 mrd. kroner innenfor de tjenester som finansieres av de frie inntektene. Pensjonskostnadene ut over det som dekkes av den kommunale deflator ventes å gå ned med 450 mill. kroner.

Regjeringen legger denne gangen ingen føringer på hva kommunene skal prioritere innenfor veksten i de frie inntektene, da ville det blitt alt for tydelig at rammene er trange. Unio vil vise til at det kommunale tjenestetilbudet innenfor kjerneområdene utdanning, helse og omsorg må prioriteres innenfor trange rammer på ½ - 1½ mrd. kroner. Det innebærer også at videre satsing på rusfeltet, habilitering og rehabilitering, barn og unges psykiske helse, toppfinansiering av ressurskrevende tjenester eller vedlikehold av fylkesveier i dårlig forfatning for å nevne noe, må prioriteres innenfor de samme rammene.

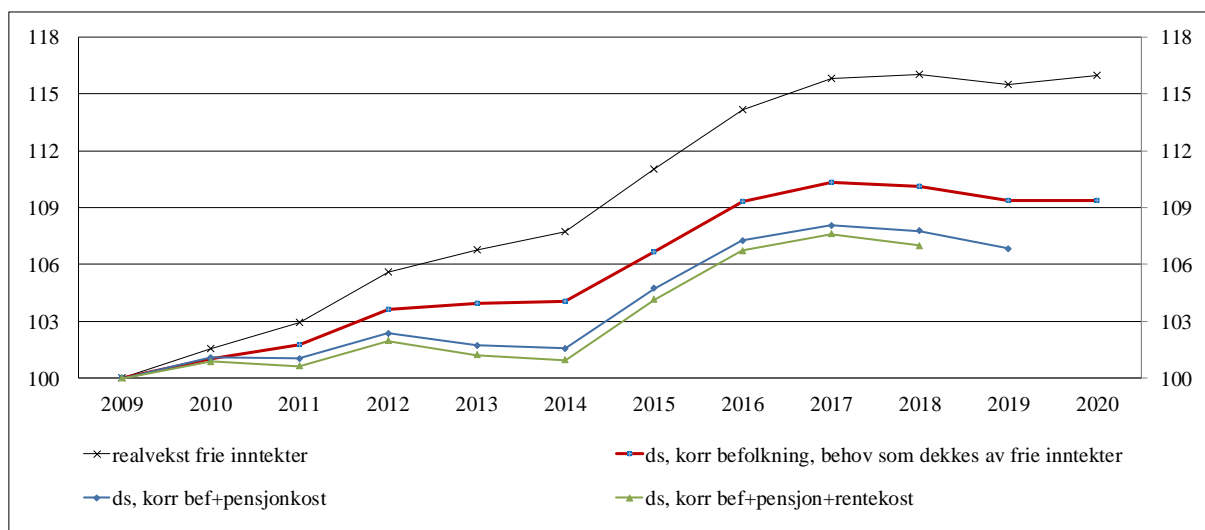
Tabell 2: Kommunesektorens økonomiske handlingsrom 2020

Økning i frie inntekter*	1 - 2 mrd.
Demografikostnader som må dekkes innenfor de frie inntektene	-0,9 mrd.
Reduserte pensjonskostnader ut over deflator	0,45 mrd.
«Netto» økonomisk handlingsrom fri inntekter	0,55 - 1,55 mrd.

*Sammenliknet med inntekter i 2019 anslått i RNB

Figur 3 viser utviklingen i frie inntekter siden 2009. Her er det korrigert for at det blir flere eldre, flere elever i skolen, økte pensjonsutgifter og økte renteutgifter. Figuren korrigerer derimot ikke for økte utgifter utenom kjerneområdene, som ofte følger av regjeringens egne prioriteringer i kommuneoppbygget, slik som ekstraordinært vedlikehold av veier eller underfinansierte reformer og bemanningsnormer (barnehage- og lærernorm), underfinansierte opptrappingsplaner (rus) og tilskuddsordninger (ressurskrevende tjenester) mv.

Figur 3: Frie inntekter kommunesektoren*, korrigert for oppgaveendringer, 2009=100, faste 2019-priser

Kilde: Revidert nasjonalbudsjett 2019, kommuneproposisjoner og rapporter fra TBU for kommuneøkonomi

*Det er ikke korrigert for prioriteringer innenfor de frie inntektene som ligger utenfor kjerneområdene utdanning, helse og omsorg, eller underfinansierte satsinger, se tekst.

Kommunesektoren har fått engangsinntekter i milliardklassen de fire siste årene, noe som kommer tydelig fram i figur 3. Disse er knyttet til store engangsinntekter ifb. tilpasning til økt utbytteskatt og oppdrettskonsesjoner. Unio vil påpeke at engangsinntekter ikke er noe å basere varig drift av tjenestetilbudet på, disse inntektene bør brukes til å nedbetale en stadig høyere kommunegjeld.

Unio krever at de frie inntektene økes med minst 3 mrd. kroner ut over det som følger av den demografiske behovsveksten for at kommunesektoren skal klare å opprettholde og bedre tilbudet på kjerneområdene utdanning, helse og omsorg.

Helse og omsorg

Unio mener det er viktig at et kunnskapsløft innen den kommunale helse- og omsorgstjenesten kommer raskt i gang, og er skuffet over at det i revidert nasjonalbudsjett ikke er satt av midler til et slikt løft. Vi har forventninger til at det kommer reelle satsninger når statsbudsjettet legges frem i oktober.

Staten og KS går nå sammen om første skritt i å realisere en løsning for helhetlig samhandling og digital pasientjournal i kommunal helse- og omsorgstjeneste. Det vil sikre en mer helhetlig og koordinert helsetjeneste. Regjeringen foreslår derfor å bevilge 20 mill. kroner ekstra til et forprosjekt og kvalitetssikring. Unio mener dette er bra, men mener det er for sent og for lite. Det er behov for store investeringer i årene, som kommer. Det er behov for å prioritere midler til dette, slik at partene faktisk forplikter seg til å være med på utviklingen.

Unio krever at aldersgrensen for egenandelsfritak for fysioterapi heves fra 16 til 18 år. Dette er beregnet til å koste 4,6 mill. kroner, langt mindre enn underforbruket av refusjon for egenandelstak 2 på 19 mill. kroner.

Barnehagene

Regjeringen foreslår å utvide ordningen med gratis kjernetid til barn i asylmottak slik at den også inkluderer ettåringer. Kostnad er om lag 3,2 mill. kroner. Dette er positivt og i tråd med hva Unio tidligere har pekt på behov for.

I forbindelse med innføring av bemanningsnormen anmodet Stortinget regjeringen om å komme tilbake til Stortinget våren 2019 og våren 2020 med informasjon om hvordan innføringen av bemanningsnormen og skjerpet pedagognorm har påvirket pedagogtettheten og voksentettheten i barnehagene. I RNB har regjeringen kort gjort rede for dette. Redegjørelsen inneholder kun statistikk som allerede var kjent og gir ikke noe ytterligere informasjon enn hva som var kjent tidligere. Dette er ikke en grundig evaluering som Unio hadde håpet på.

Årene 2017, 2018 og 2019 er det bevilget midler til et seksårig forsøk med gratis barnehage og skolefritidsordning (SFO) for barn som står utenfor barnehage og SFO. Utdanningsdirektoratet fikk i oppdrag å fordele midlene og etablere et forskingsprosjekt. Redusert betaling og gratis kjernetid i barnehagen og kommunale ordninger med gratis SFO har gjort det utfordrende å utforme et forskningsprosjekt som gjør det mulig å vurdere virkningene av forskningsmidlene isolert sett. Regjeringen foreslår derfor å omdisponere bevilgningen på 24 mill. kroner til læremidler. Unio vil peke på at mens forskingsprosjektet har vært forsøkt utformet, har midlene i 2017 og 2018 blitt brukt til gratis barnehage i kommuner med mange barn fra familier med lav inntekt og/eller barn med minoritetspråklig bakgrunn slik at det reelt sett er støtten til gratis barnehage som reduseres.

Unio krever at det i forbindelse med behandlingen av revidert budsjett bevilges 100 mill. kroner som et ledd i en gradvis opptrapping til fullfinansiering av bemanningsnormen i barnehagene.

Grunnskole og videregående opplæring

Unio viser til forslaget om en engangsbevilgning på 10 mill. kroner for å motivere til flere søkere til lærerutdanningen, særlig til grunnskolelærerutdanningen for 1.–7. trinn. Regjeringen mener det er viktig å motivere flere menn og personer med innvandrerbakgrunn til utdanningen og yrket.

Unio har over lang tid pekt på rekrutteringsutfordringer til læreryrket. Minstenormen for lærertetthet krever mye, samtidig som svært mange lærere må ut i videreutdanning på grunn av nye kompetansekrav. I tillegg står vi foran en svært stor avgang av lærere fra den såkalte etterkrigsgenerasjonen. Barnekullene vil fortsette å øke, selv om veksten vil avta noe. Alt dette gjør at behovet for lærere er stort, og samtidig er det mange nyutdannede lærere som slutter. Bare litt over halvparten av de som begynner på en lærerutdanning arbeider som lærere 10 år senere. Det er behov for en mye større offensiv fra regjeringens side for å øke rekrutteringen til læreryrket. Unio krever at bevilgning til lærerrekruttering i revidert budsjett økes til 50 mill. kroner for å sikre det framtidige behovet for kvalifiserte lærere i grunnskolen og videregående opplæring.

Regjeringen foreslår å øke tilskuddet til utvikling av læremidler som det ikke er kommersielt grunnlag for med 20 mill. kroner til totalt 89 mill. kroner i 2019. Regjeringen begrunner satsingen med at fagfornyelsen har som mål at elevene skal lære mer og lære bedre. For å lykkes må også praksis endres og læremidler fornyes. Videre foreslår regjeringen å øke tilskuddet til kommuner og fylkeskommuner til innkjøp av digitale læremidler med 20 mill. kroner, slik at det totalt settes av 68 mill. kroner til formålet i 2019. Regjeringen foreslår videre å omdisponere 24 mill. kroner til utvikling av nye, innovative digitale læremidler til fagfornyelsen. Samlet sett betyr dette at bevilgningen til tilskuddsordninger i Den teknologiske skolesekken har økt med 44 mill. kroner, til totalt 134 mill. kroner i 2019. Unio vil understreke behovet for at det som utvikles av digitale læremidler skal oppleves brukervennlig og nyttig for lærere, skoleledere og skoleeiere i arbeidet med å ta i bruk det nye læreplanverket.

Høyere utdanning og forskning

Unio mener at ABE-reformen rammer universitets- og høyskolesektoren hardt. Unio mener at kuttene må avsluttes fra 2020.

Unio er positive til at det foreslås en tilleggsbevilgning på 30 mill. kroner for å opprettholde Veterinærinstituttets regionale nærvær i Tromsø, Harstad, Trondheim, Bergen og Sandnes. Midlene skal blant annet gå til nye lokaler og obduksjonssal på Holt i Tromsø, til å opprettholde regional tilstedeværelse og til å dekke ekstraordinære kostnader. Vi er likevel usikre på hvordan denne tilleggsbevilgning påvirker den pågående omstillingen av instituttet og avventer en nærmere avklaring på dette.

Unio er fornøyd med at det avsettes midler til utvikling av Nasjonalt Vitenarkiv (NVA), et arkiv for deponering av vitenskapelige artikler og forskningsdata. Etablering av et slik arkiv er et nødvendig tiltak i en ressurs- og kostnadskrevende omlegging til åpen forskning. Det foreslås totalt 10,4 mill. kroner til dette.

Momsfritak ved frikjøp av enkeltartikler

Det er videre positivt at det foreslås å fjerne merverdiavgift på 25 prosent på e-bøker og strømmetjenester med e-bøker fra 1. juli 2019, se omtale foran. Det som imidlertid gjenstår er å innføre momsfritak ved frikjøp av enkeltartikler (APC-article processing charge). Det kan koste anslagsvis inntil 30 000 kroner å frikjøpe enkeltartikler. Norsk forskning er nå inne i en overgangsfase, som innebærer endring av betalingsmodell for vitenskapelig publisering (fra betaling for å lese til betaling for å publisere). Moms på APC utgjør en vesentlig merkostnad som vil forsinke overgangen til åpen tilgang.

Kompetansereform lære hele livet

Regjeringen har satt i gang kompetansereformen Lære hele livet, som skal gjøre videreutdanningstilbudene mer fleksible og tilgjengelige for arbeidslivet. Regjeringen bevilger 10 mill. kroner til en pilot som innebærer at universiteter og høyskoler kan søke Diku om midler for å tilby og drifte fleksible og relevante videreutdanninger. Unio er positive til forslaget, men mener 10 mill. kroner er en svært spedit begynnelse med tanke på de store etter- og videreutdanningsbehovene i norsk arbeidsliv.

Vennlig hilsen

Unio

Ragnhild Lied
leder

Erik Orskaug
sjeføkonom

Unio har 370.000 medlemmer: lærere, lektorer, førskolelærere, sykepleiere, forskere, politi, prester, fysioterapeuter, ergoterapeuter, diakoner, skatterevisorer, konsulenter, ledere, radiografer, maskinister og bibliotekarer

Unio vil sikre og videreutvikle velferdsstaten og samfunnets fellesverdier : sikre full sysselsetting : øke forskningen : kjempe mot offentlig fattigdom og privatisering av sentrale offentlige tjenester : øke verdsettingen av utdanningsgrupper i offentlig sektor : sikre gode trygde- og pensjonsordninger

Unio

UTDANNINGS
FORBUNDET

**FORSKER
FORBUNDET**

POLITIETS
FELLESFORBUND

 Presteforeningen

ergoterapeutene

 **AKADEMIKER
FORBUNDET**

 Det Norske Diakonforbund
The Norwegian Association of Deacons

 **Skatterevisorenes
Forening**

